

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

за освітньою програмою

«Економіка і організація готельно-ресторанної справи »

на тему:

**«Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств готельного
господарства (на прикладі готелю «Рів'єра»)**

Виконавець:

студентка IV курсу ФМЕ

Бистра Ксенія Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

ст. викладач

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

Єгупова Ірина Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає в тому, що в сучасних умовах господарювання успіх готельного підприємства в конкурентній боротьбі значною мірою залежить від прогнозування його підприємницької діяльності, на що впливають зміни середовища, поява нових запитів і очікувань споживачів, удосконалення інформаційних мереж, трансформація ролі людських ресурсів.

У ситуації, що склалася на сучасному ринку готельних послуг спостерігається високий рівень конкуренції, ускладнення умов господарювання через економічну кризу, тому все більшої значущості набуває питання управління конкурентоспроможністю. Це зумовлено її впливом на всі показники діяльності закладів тимчасового розміщування, особливо на фінансовий результат. Підприємства, що не приділяють уваги управлінню власною конкурентоспроможністю в перспективі недоотримають прибуток та втрачають частку ринку.

Мета дослідження - полягає в проведенні аналізу конкурентоспроможності підприємств готельного господарства та виявлення найбільш ефективних шляхів підвищення конкурентоспроможності готельних підприємств.

Завдання дослідження:

- визначити поняття конкурентоспроможності, її основні чинники і показники;
- дослідити основні методи оцінки конкурентоспроможності готельних підприємств;
- виявити сучасні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств готельної індустрії;
- надати характеристику та провести аналіз показників господарської діяльності готелю «Рів'єра»
- дослідити конкурентне середовище готелю «Рів'єра»;
- провести аналіз конкурентних переваг послуг готелю «Рів'єра»
- визначити напрямки та шляхи найбільш ефективні напрями підвищення конкурентоспроможності готелю;
- розрахувати економічну ефективність запропонованих заходів щодо підвищення конкурентоспроможності готелю «Рів'єра».

Об'єктом дослідження виступає сучасний ринок готельних послуг, конкурентоспроможність послуг та резерви її підвищення.

Предметом дослідження є конкурентоспроможність готелю «Рів'єра» та резерви і шляхи її підвищення.

Методи дослідження – вивчення та аналіз літературних джерел, спостереження, метод SPACE-аналізу, метод SWOT-аналізу, метод побудови моделі «5 сил Портера», метод рангів, метод балів, метод аналізу.

Інформаційна база дослідження - законодавчі та нормативні документи документи з питань туристичного та готельного бізнесу, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті та інші періодичні видання відомих вітчизняних і зарубіжних вчених, а також Інтернет-сайти.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 64 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи аналізу конкурентоспроможності готельних підприємств»* розглядається поняття конкурентоспроможності, її основні чинники і показники. Досліджені сутність і основні фактори конкурентоспроможності підприємств готельного господарства. Досліджені методи оцінки та показники конкурентоспроможності підприємств, визначені сучасні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств готельної індустрії.

У другому розділі *«Аналіз конкурентоспроможності готельного підприємства «Рів'єра»* проведений аналіз основних економічних показників діяльності готелю «Рів'єра» та його фінансового стану. Представлені результати комплексного аналізу конкурентного середовища та конкурентних переваг, виявлені резерви їх покращення.

У третьому розділі *«Напрямки підвищення конкурентоспроможності готелю «Рів'єра»* за результатами аналізу запропоновані рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності готелю «Рів'єра». Обґрунтована доцільність відкриття сауни в готелі, проведені необхідні техніко-економічні розрахунки.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Визначено, що у наукових джерелах існують різні підходи до трактування сутності конкурентоспроможності залежно від висвітлення поставлених завдань. Конкурентоспроможність підприємства готельного господарства залежить від низки зовнішніх та внутрішніх чинників. Зовнішні чинники лише створюють передумови для виходу підприємства на ринок, а сукупність внутрішніх чинників визначають його здатність до довгострокового успішного функціонування.

2. Встановлено, що загальноприйняті методи оцінки конкурентоспроможності підприємства можуть бути об'єднані в дев'ять груп: 1) методи, засновані на аналізі порівняльних переваг; 2) методи, які базуються на теорії рівноваги фірми і галузі; 3) методи, засновані на основі теорії ефективної конкуренції; 4) методи, засновані на теорії якості товару; 5) графічні методи; 6) матричні методи; 7) експертний метод; 8) метод визначення позиції в конкуренції з погляду стратегічного потенціалу підприємства; 9) методи, засновані на порівнянні з еталоном.

3. Досліджені сучасні напрямки та світовий досвід підвищення конкурентоспроможності підприємств готельної індустрії - впровадження інноваційних технологій для розширення додаткових послуг, автоматизація внутрішніх бізнес-процесів. застосування екологічного підходу.

4. Надана характеристика готелю «Рів'єра» та показникам його господарської діяльності. Готель «Рів'єра» знаходиться в місті Рені, номерний фонд складається з 12 номерів, чисельність персоналу 6 осіб. Вікова категорія споживачів послуг дуже різноманітна, це дорослі і діти віком від 1 до 70 років. В 2021 році в порівнянні з

2020 загальна кількість наданих ліжко-ночей зменшилася на 1529 осіб, цьому сприяло зменшення кількості гостей через карантинні обмеження в зв'язку із світовою пандемією Ковіду. Показник середньої завантаженості одного готельного місця зменшився на 16,9%. Чистий дохід від реалізації послуг знизився на 1 218 260 грн. у 2021 році. У 2021 році порівняно з 2020 роком собівартість реалізованих послуг зменшилась на 914586 грн. або на 20%, що сталося внаслідок падіння рівня доходів. Продуктивність праці впала на 203 043 грн. або 19%, при тому що фонд плати праці персоналу зріс на 8000 грн., а чисельність персоналу залишилась незмінною. Прибуток від реалізації послуг за аналізований період скоротився на 303 674 грн., або на 33%. Така динаміка генерувала зменшення рентабельності підприємства на 2,5 процентних пункти, цей показник із 15% в 2020 р. зменшився до 12% в 2021 р.

5. Проаналізовано комплексний вплив чинників, як зовнішнього, так і внутрішнього середовища на діяльність готелю за допомогою STEP-аналізу та SWOT-аналізу. Визначені сильні і слабкі сторони готелю, можливості та загрози.

6. Проведений аналіз конкурентних переваг готелю «Рів'єра» методом експертних оцінок, методами рангів та балів, побудований багатокутник конкурентоспроможності. Визначені головні конкуренти підприємства, встановлено, що за всіма оцінками для аналізованого підприємства головним конкурентом є готель «Колібри».

7. На основі дослідження відгуків споживачів послуг «Рів'єра» запропоновані шляхи підвищення конкурентоспроможності готелю, серед яких створення сторінок у соцмережах, проведення маркетингових досліджень, косметичний ремонт приміщень готелю, розширення асортименту послуг, постійний контроль якості послуг, що надаються в готелі, розроблення цінової політики із врахуванням сезонності, бонусної програми акцій, знижок для постійних клієнтів;, постійне проведення навчання персоналу, забезпечення підвищення кваліфікації.

8. Визначена економічна ефективність впровадження заходу щодо відкриття сауни в готелі «Рів'єра», що приведе до збільшення чистого операційного прибутку на 220 008 грн. за рік. Додаткові капітальні вкладення у розмірі 112 640 грн. окупляться всього лише за сім місяців. Проведені розрахунки підтвердили економічну доцільність впровадження даного заходу.